

melser for en enkelt Klasse Mennesker. Skal der være Tjenestebog for Tyendet, skal der ogsaa være Tjenestebog for Husbonden. Det er akkurat lige saa nødvendigt for en Tjenestekarl at vide, hvor mange Karle en Husbond har haft, som det er for Husbonden at vide, hvor mange Tjenester en Karl eller en Pige har haft. Skulle Karlene og Pigerne have Tilmeldingspligt, maa det ogsaa gælde for Husbonderne og Haandværkerne og Godsejerne, det er lige saa nødvendigt for det offentlige at vide, hvor disse andre Mennesker ere henne, som det er at vide det angaaende Tjenestekarle og Tjenestepiger.

Det ærede Medlem fra Holbæk (Tange) har ogsaa i Dag gjort nogle Bemærkninger til mig, han var navnlig noget ilde berørt over, at jeg havde sagt, at det Standpunkt, som det tredie Mindretal i Kommissionen har indtaget, var et, delvis anarkistisk Standpunkt. Det ærede Medlem bad sig meget fritaget for at blive sat i Selskab med disse Anarkister, og den eneste Trøst, det ærede Medlem fandt, var, at min Partifælle fra Københavns Ilte Kreds (Sigvald Olsen) skulde gøre ham Selskab. Selv denne Trøst blev ham betagen. I øvrigt vil jeg sige til det ærede Medlem, at jeg aldeles ikke har tænkt mig det som nogen Fornærmelse mod det ærede Medlem at benytte Betegnelsen Anarkist, thi der er mange Anarkister i Verden, som ere meget betydelige Folk. Hvad mener det ærede Medlem f. Eks. om at blive sat i Klasse med Peter Krapotkin, en saa betydelig og berømt og dygtig Mand? Det var noget, det ærede Medlem sikkert kunde være i høj Grad tjent med. Jeg har indvendt dette imod Talen om, at vi Socialdemokrater indtog det Standpunkt at ville have en Lov, medens andre ingen Lov ville have, at vi ere Socialdemokrater og ikke Anarkister. Det er vel bekendt, at Anarkisterne tilstræbe mindre Lovgivning, end vi Socialdemokrater gøre, de have en anden Samfundsopfattelse end vi, og jeg har ikke ønsket, at vor Samfundsopfattelse skulde slaas sammen med Anarkisternes. Det er vist, at det ærede Medlem fra Holbæk i højere Grad i hvert Fald har Tilknytning til Anarkisterne paa dette Punkt end vi, det er noget, jeg har haft Lejlighed til mange Gange i Livet at bemærke, at paa visse Punkter ere de mest udprægede Antisocialister i høj Grad i Overensstemmelse med Anarkisterne, som Fjender af Socialdemokraterne.

Det ærede Medlem kunde ikke se, at det var rigtigt, hvad jeg havde paastaet,

at der ikke var Konsekvens i dette tredie Mindretals Standpunkt, naar det baade krævede Ophævelse af Tyendelovgivningen og en ny Lovgivning for det yngre Tyende. Jeg kan fremdeles ikke trods de Bemærkninger, det ærede Medlem i Dag fremsatte, se nogen Konsekvens deri. Jeg tror, han sagde noget om, at jeg efterhaanden vilde komme til at opdage det, og det er muligt, skønt jeg ikke tror det, thi jeg har haft Lejlighed til i et Par Aar at læse Tyendekommissionens Betænkning og har gjort det ret hyppigt, og jeg er fuldstændig klar over de Anskuelser, som der ere fremsatte. Jeg tror ikke, det i den nærmeste Tid vil blive muligt for det ærede Medlem i højere Grad, end han har gjort i sin Betænkning, at overbevise mig om, at der er Konsekvens i den. Naar man anstiller de Betragtninger, man har gjort i Mindretallets Betænkning, at det er nedværdigende at have en særlig Lov for en vis Klasse af Medborgere, og at denne Lov vil bevirke, at mange nødige ville være Tjenestetyende, idet unge Mennesker ville føle det generende at være en saadan særlig Undtagelseslov underkastede, er det ikke konsekvent at sige: Vi ville altsaa bort fra en Tyendelov for Tyende over 18 Aar, men vi ville have en Tyendelov for dem, der ere under 18 Aar. Thi er det nedværdigende for en Mand, som er fyldt 18 Aar, er det ogsaa nedværdigende for en, der kun er 17½ eller et andet Antal Aar, og som jeg sagde i Lørdags: Det er ikke Lovens Titel, der gør den til en Klasselov, men det er dens Indhold og dens Tendens. Hvis Indholdet er godt, og hvis Tendensen ikke tilsigter at skabe en særlig Underklasse blandt dem, som Loven angaar, er Lovens Præg som Klasselov og Undtagelseslov ingenlunde saa givet, som det ærede Medlem vil gøre det til. Det ærede Medlem mener, at vi skulde sige til dem, der ere over 18 Aar: I ere selvstændige og skulde staa paa eders egne Ben, og derfor skal der ingen Lovgivning være for eder. Det er et ganske forkert Standpunkt, navnlig overfor Tjenestefolk, navnlig overfor dem, der maaske i mange Tilfælde fra 6 Aars Alderen uafbrudt have været i Tjeneste og have faaet en i høj Grad mangelfuld Skoleundervisning, at foreslaa, at disse Mennesker, naar de ere 18 Aar, fuldt ud kunne staa paa egne Ben og ikke behøve nogen Beskyttelse. Det ærede Medlem sagde ogsaa noget om, at Loven vilde indskrænke Friheden for Tyendet. Ja, det er noget, man kan sige. Selvfølgelig øver enhver Lov en vis Indskrænkning i en eller anden Retning, men der er dog en Virkning af det foreliggende Lovforslag, som vil betyde et Fremskridt og en Fordel